

N:o 2/1945.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 2/1945 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931.

Med anledning av förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet värdsammast framhålla följande:

Framställningen avser dels att bringa § 11 i stadens gällande kommunallag i överensstämmelse med motsvarande paragraf i rikets lag, sådan denna till följd av kända omständigheter ändrats i lagen den 1 december 1944, dels att åstadkomma en förhöjning av de i § 37 medgivna grund- och barnavdragen i syfte att underlätta mindre inkomsttagares och barnrika familjers skattebetalningsförmåga. I sistnämnda lagrum föreslås därjämte höjning av särskilda andra avdrag och sådan ändring av det nu gällande beskattningsystemet, att barnavdraget skall verkställas före grundavdraget.

Vid granskning av lagförslagets detaljer har utskottet funnit skäl till följande anmärkningar:

Lagens ingress är bristfällig, då hänvisning saknas därom, att lagändringen avser § 87 i dess lydelse av den 31 december 1940.

§ 11. Utskottet har infört singularisform även beträffande vid magistraten och polisinsrättningen anställda och ändrat "tjänstemän och betjante" till "tjänsteman och betjänt". Från paragrafen har, måhända av förbiseende, utelämnats mom. 4 i rikets motsvarande lag, enligt vilket lagrum person, som förverkat sin valbarhet, skall avgå från fullmäktige. Stadgandet har införts i lagen, då dess utelämnande innebär en brist.

§ 87. I enlighet med landstingets år 1943 fattade beslut har utskottet beslutat omfatta förslaget om sådan ändring i ordningen för beräkandet av grund- och barnavdragen, att barnavdraget göres först och därefter grundavdraget. Mot de föreslagna minimi- och maximibeloppen för barnavdraget och mot grunderna för beräkningen av grundavdraget har utskottet ej heller haft något att anmärka, då nedgången i penningvärdet med hänsyn till förhållandena i staden synes motivera de procentuellt visserligen rätt starka förhöjningarna.

I mom. 1 har utskottet infört samma förtydligande i texten som av utskottet föreslogs redan år 1943. Meningen är uppenbarligen den, att för barn, vilket självt har inkomst, avdrag skall göras blott till den del sagda in-

komst understiger det av fullmäktige fastställda beloppet, under det att landskapsnämndens formulering kan giva stöd för den tolkningen, att fullt barnavdrag skall medgivas, om ej barnets inkomst överstiger sagda belopp.

Hänvisningarna i mom. 2 till särskilda lagändringar äro obehövlige och betunga i onödan lagtexten, ty det måste utan vidare anses vara klart, att en i lagtexten förekommande hänvisning till annat lagrum i samma lag avser gällande lag. Ifall antydda hänvisning kvarstår, kommer även en lagändring att bli nödvändig, ifall den lag, till vilken hänvisningen syftar, senare skulle komma att undergå ändring. Härav betingad uteslutning har företagits.

Mot det i förslaget intagna och även i nu gällande lag förekommande stadgandet, att taxeringsnämnden vid beskattningens verkställande kan beakta omständigheter, genom vilka skattskyldigs betalningsförmåga nedgått, har utskottet intet att anmärka. Emellertid hänför sig detta stadgande endast till själva beskattningsförfarandet och till omständigheter, vilka äro kända för taxeringsnämnden under pågående beskattning, men för det fall att skattskyldig avlidit efter det beskattningen verkställts och debitering ägt rum, innehåller lagen intet stadgande. Då dödsbo efter omständigheterna bör kunna befrias från erläggande av redan åsatt skatt eller erhålla skattelättnad, utan att medellöshet i utsokningslagens mening behöver vara förhanden, har utskottet i likhet med vad fallet var år 1943 beslutat föreslå ett tilläggsmoment, i stöd av vilket fullmäktige kan vilja sådan lättnad.

Hänvisande till ovensagda får utskottet därför vördsammast föreslå

att landstinget ville antaga nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931.

I enlighet med Ålands landstings beslut skola §§ 11 och 87 i landskapslagen den 15 december 1931 om kommunalförvaltning i Mariehamn, sistnämnda lagrum sådant det lyder i landskapslagen den 31 december 1940, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 11.

Valbar till fullmäktig och övriga kommunala förtroendeuppdrag, för såvitt angående dem icke är särskilt stadgat, är envar i kommunen bosatt person, som är berättigad att deltaga i val av fullmäktige.

Till revisor kan dock utses även i annan kommun bosatt medborgare i republiken Finland, såframt han därtill samtycker.

Till fullmäktig må dock ej väljas landshövdingen, lantrådet, länsrådet, landskamreraren, landskapssekreteraren, landskapskamreraren, ordförande och ledamot i magistraten, tjänsteman och betjänt vid magistraten och polisinsättningen eller allmän åklagare, ej heller ordförande i eller ledamot av drätselkammaren, vid stadens drätsel anställd eller annan densamma underlydande befattningshavare, som är för sin syssla redo skyldig.

Förverkar till kommunalt förtroendeuppdrag vald person sin valbarhet, upphör hans uppdrag.

§ 87.

Från skattskyldig persons inkomst skall, i enlighet med vad stadsfullmäktige för den taxering, som varje år skall förrättas, besluta, avdragas minst tretusen och högst sextusen mark för varje barn eller adoptivbarn, som han på grund av sin försörjningsplikt under skatteåret försörjt och som före ingången av skatteåret icke fyllt sexton år. Då hustru skilt beskattas, må avdraget göras endast från den makes inkomst, vilken ensam eller huvudsakligen försörjt barnet. För barn, som självt har inkomst, må avdrag göras blott till den del sagda inkomst understigit det av stadsfullmäktige fastställda beloppet.

Överstiger skattskyldig persons och hans makas sammanlagda inkomst efter i §§ 84, 85 och 86 (uteslutning) nämnda avdrag jämte i föregående moment stadgat barnavdrag icke trettiotusen mark, må därifrån göras ytterligare följande grundavdrag:

Då inkomsten icke överstiger tolv tusen mark, minst fem tusen och högst åttatusen mark, i enlighet med vad stadsfullmäktige för den varje år skeende taxeringen besluta, samt då inkomsten

överstiger 12,000, men icke 14,000 mark, 9/10 av det fastställda avdraget									
"	14,000,	"	"	16,000	"	8/10	"	"	"
"	16,000,	"	"	18,000	"	7/10	"	"	"
"	18,000,	"	"	20,000	"	6/10	"	"	"
"	20,000,	"	"	22,000	"	5/10	"	"	"
"	22,000,	"	"	24,000	"	4/10	"	"	"
"	24,000,	"	"	26,000	"	3/10	"	"	"
"	26,000,	"	"	28,000	"	2/10	"	"	"
"	28,000,	"	"	30,000	"	1/10	"	"	"

Då äkta makar skola skilt beskattas, skall grundavdraget fastställas på grund av deras sammanlagda inkomst och avdraget göras från den makes inkomst,

som haft den större inkomsten.

Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga genom underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons sjukdom, olycksfall eller annan sådan orsak väsentligen nedsatts, kan från inkomsten, därest denna efter förenämnda avdrag icke överstiger trettiotusen mark, avdragas högst tiötusen mark. Från avliden persons inkomst kan efter prövning avdrag göras eller fullständig befrielse från skatt beviljas, därest han efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning.

Har skattskyldig avlidit efter det beskattningen verkställts, kunna fullmäktige, om den avlidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka för sin utkomst varit beroende av hans förvärv och omständigheterna äro särdeles ömmande, på ansökning efter prövning medgiva delvis eller fullständig befrielse från skattens erläggande.

Mariehamn den 20 februari 1945.

På lagutskottets vägnar;

T. Brenning

Arvid Mattsson

Närvarande i utskottet; Tor Brenning, ordförande, Hugo Johansson, Arthur Larson, Jonatan Sjöblom, Herman Mattsson.